

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Burduh Victor, Craiu Nicolae,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Diviziei de infanterie nr. 394 Crivoirog din 07 iunie 1944, în privința lui

Jeman Piotr XXX, XXX, originar și domiciliat în XXX.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului militar al Diviziei de infanterie nr. 394 Crivoirog din 07.06.1944, Jeman P. a fost condamnat în baza art. 54^{1a} Cod penal al RSSU la 10 ani privațiune de libertate cu privarea de drepturi pe termen de 3 ani, cu confiscarea averii.

Inculpatul Jeman P. a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, având atitudine ostilă față de puterea sovietică și fiind nemulțumit de procesul colectivizării, în anul 1932, împreună cu soția sa, au trecut frontiera de stat pe teritoriul României și până în anul 1940 a trăit acolo.

În anul 1941, s-a întors în satul său natal Corotnoe, r-nul Slobozia, teritoriu temporar ocupat de trupele române, unde a locuit până la 23.05.1944, când a fost arestat.

În ședința de judecată inculpatul Jeman P. și-a recunoscut vinovăția în cele incriminate și a confirmat circumstanțele expuse în rechizitoriu. Fiindu-i oferit ultimul cuvânt, inculpatul a solicitat instanței să fie trimis pe linia întâi a frontului pentru a-și răscumpăra vina în fața patriei.

2. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, în care, invocând prevederile art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Diviziei de infanterie nr. 394 Crivoirog din 07.06.1944, cu încetarea procesului penal în privința lui Jeman P. în baza art. 54^{1a} Cod penal al RSSU și reabilitarea lui în temeiul art. 3 din Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, inclusiv cele care au fost condamnate pentru eschivare din motive religioase de la înrolare în rândurile armatei roșii.

Pentru a recunoaște vinovăția inculpatului Jeman P. de comiterea infracțiunii

prevăzute de art. 54^{1a} Cod penal al RSSU, sunt necesare probe care ar demonstra că inculpatul intenționa să cauzeze prejudiciu potențialului militar, independenței statale sau inviolabilității teritoriale a URSS. Probe veridice care ar confirma aceste circumstanțe în materialele dosarului lipsesc.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Jeman P., constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Din acest motiv, hotărârile judecătorești în cauză urmează a fi casate, cu încetarea procesului penal în privința lui Jeman P., în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală, adică în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Potrivit art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală, viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, este o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Totodată, conform art. 3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, cu modificările ulterioare, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie”, „agitație antisovietică” sau „activitate contrarevoluționară”.

Astfel, condamnarea lui Jeman P. pentru dezertare, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, deoarece sentința de condamnare în privința acestuia, a fost pronunțată în lipsa unor probe, precum și în lipsa apărătorului, fiindu-i încălcat condamnatului dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Reieșind din cele constatate și reținând prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speță motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare a lui Jeman P. în baza art. 54^{1a}

Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și reabilitarea lui.

În contextul celor expuse, Colegiul penal conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. Din aceste motive, în temeiul art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al Diviziei de infanterie nr. 394 Crivoirog din 07 iunie 1944, în privința lui **Jeman Piotr XXX** cu încetarea procesului penal în baza învinuirii pe art. 54^{1a} Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a condamnatului și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Burduh Victor

Craiu Nicolae